

Het Expertiseteam Beleidskompas

Werkparade – 25 maart 2026

 Beleidskompas

Verandering is noodzakelijk

Beleidskompas

- Er zijn een aantal constateringingen:
 - Complexiteit van wet- en regelgeving is hoog.
 - Film van de uitvoering niet altijd goed doorleefd.
 - Uitvoering heeft moeite om taak/opdracht uit te voeren.
 - Burgers/ ondernemers door overheidshandelen in de knel: Doenvermogen.

- Verschillende rapporten over falend beleid:
 - Toeslagenaffaire – ongekend onrecht (2020)
 - Groningen – aardgaswinning (2023)
 - Klem tussen balie en beleid (2021)

Wettelijke - Hoofdstuk 2 - Nummer 200, 200

SCP: hoge verwachtingen decentralisatie niet waargemaakt

Het Sociaal en Cultureel Planbureau heeft af het hogeropmer verwachtingen van de decentralisatie van zorg- en onderwijsgebieden van het Rijk naar gemeenten. Dit kwam in 2015 aldaar praktijk geschiedt, maar is nu nog steeds tegengesteld aan de praktijk, met consequenties voor de kwaliteit.

Het Rijk moet volgens haar dringend taken overnemen. "Het is niet de zaak van de Rijk."

Gemeenten blij met aanpassing Participatiewet, maar voor de uitvoering is meer geld nodig

22-06-2022 10:15 - [Antonie Buitendijk](#)

Mandag 20 februari 2023 | Het laatste nieuws het eerst op Nieuw

Gemeenten zijn blij met asielwet, maar wel bezorgd over de uitvoerbaarheid

Door Job van der Pijl

09-02-2023 om 10:01
Update: 3 maanden geleden

Het wetsvoorstel van staatssecretaris Eric van der Burg (Assie) over de toelating van asielzoekers is een "doorbraak". Dat zegt Rutger Groot. Maar ook van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) tegen Nieuw. Wat vraagt hij zich af of gemeenten de wet kunnen uitvoeren.

885 reacties

"Wet toegangsbewijs niet uitvoerbaar"

Toren hoge kosten, wachtlijsten en gebrek aan zorgpersoneel; huishoudelijke hulp via de Wmo blijft pijnpunt voor gemeenten

12 maart 2023 • [Wmo.nl](#)

Tweede Kamer
DE EERSTE VERZAMELING

Ongekend onrecht

2020

Werk aan Uitvoering
Fase 2: Handlingsperspectieven en samenvatting analyse

2021

OECD Reviews of Regulatory Reform
REGULATORY IMPACT ANALYSIS
A TOOL FOR POLICY COHERENCE

Klem tussen balie en beleid

2021

Operatie Inzicht in Kwaliteit

Waar willen we samen naartoe?

- Strategisch werken: Meer dan nu wordt ergeen gebruik van de kwaliteitscyclus, met speciale aandacht voor de klant.
- Concreet verbeteren: Meer dan nu wordt ergeen gebruik van de kwaliteitscyclus, met speciale aandacht voor de klant.
- Samen werken: Meer dan nu wordt ergeen gebruik van de kwaliteitscyclus, met speciale aandacht voor de klant.

ATR
Adviescollege
toetsing regeldruk

Wanneer is er sprake van kwalitatief goed beleid?

- De beoogde effecten van het beleid zijn bereikt (doeltreffend);
- het beleid is in overeenstemming met de juridische kaders die gelden (rechtmatig);
- het beleid is uitvoerbaar;
- het beleid is doenbaar;
- het beleid is rechtvaardig;
- een goede verhouding tussen de in te zetten middelen en behaalde effecten (doelmatig).

Kwaliteit leidt tot en komt voort uit een goede beleidstheorie.

Rijksbrede aanpak verbeteren beleidskwaliteit

Op verschillende vlakken wordt gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van beleid, voorbeelden van initiatieven zijn:

- Verbeteren van educatie van ambtenaren;
- Aandacht en ruimte voor het belang van loyale tegenspraak;
- Aanpassing van de eed voor ambtenaren;
- Ontwikkeling van de Gids voor Ambtelijk Vakmanschap;
- **De introductie van het Beleidskompas (maart 2023)**
- Versterking Doenvermogenstoets (sinds 2017)
- Versterking Uitvoeringstoets en introductie invoeringstoets
- Beleidskeuzes uitgelegd

Wat is het Beleidskompas?

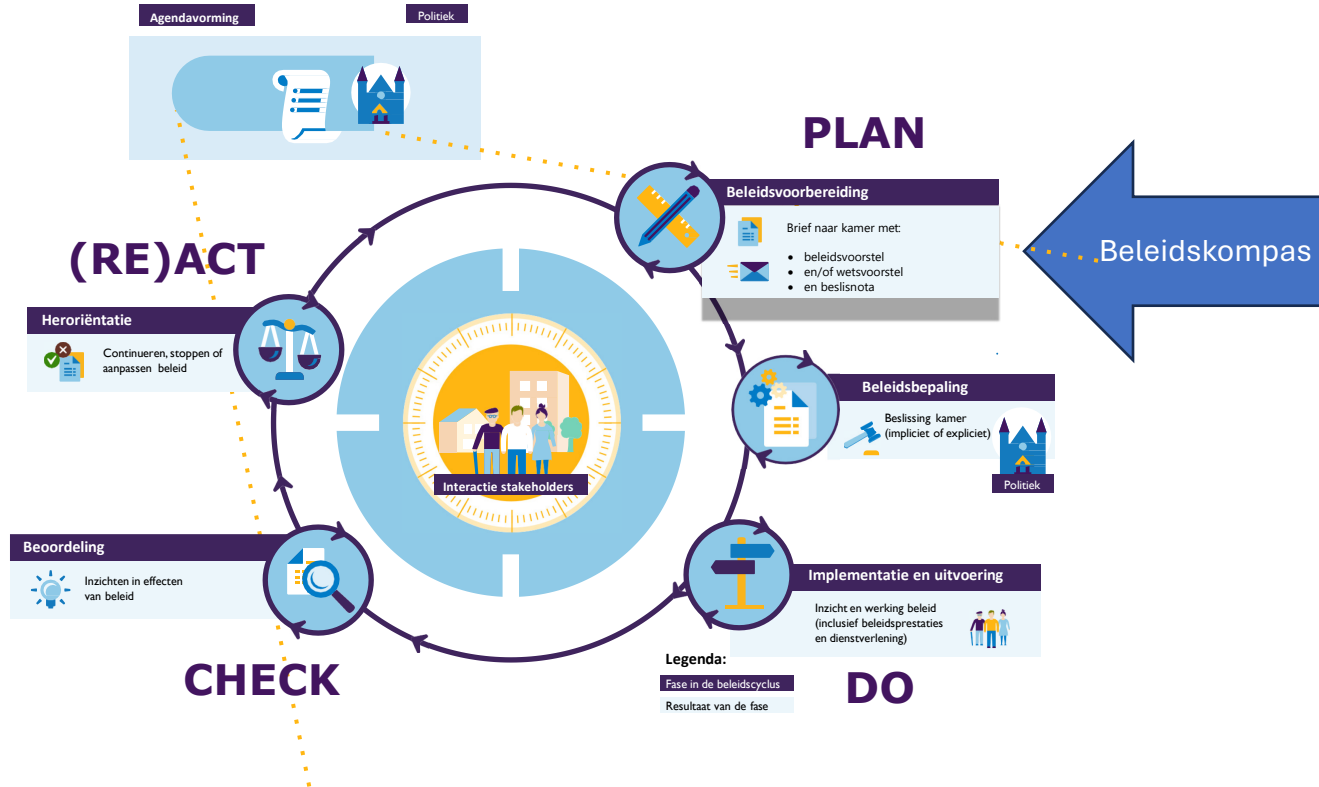
Per 1 januari 2024 dé verplichte werkwijze voor de beleidsvoorbereiding. Alles wat essentieel is voor een goede beleidsvoorbereiding zit in het Beleidskompas.

De benodigde stappen hoef je niet zelf te bedenken, het Beleidskompas helpt je om niets te vergeten.

Als je de structuur vanaf het begin van de beleidsvoorbereiding volgt:

- Doe je het proces zorgvuldig.
- Betrek je alle relevante betrokkenen.
- Neem je alle kwaliteitseisen mee.
- Overweeg je verschillende beleidsopties.

Beleidskompas in Beleidscyclus

Het Beleidskompas: 5 hoofdvragen

Beleidskompas

1 Wat is het probleem? >

2 Wat is het beoogde doel? >

3 Wat zijn de opties om dit te realiseren? >

4 Wat zijn de gevolgen van deze opties? >

5 Wat is de voorkeursoptie? >

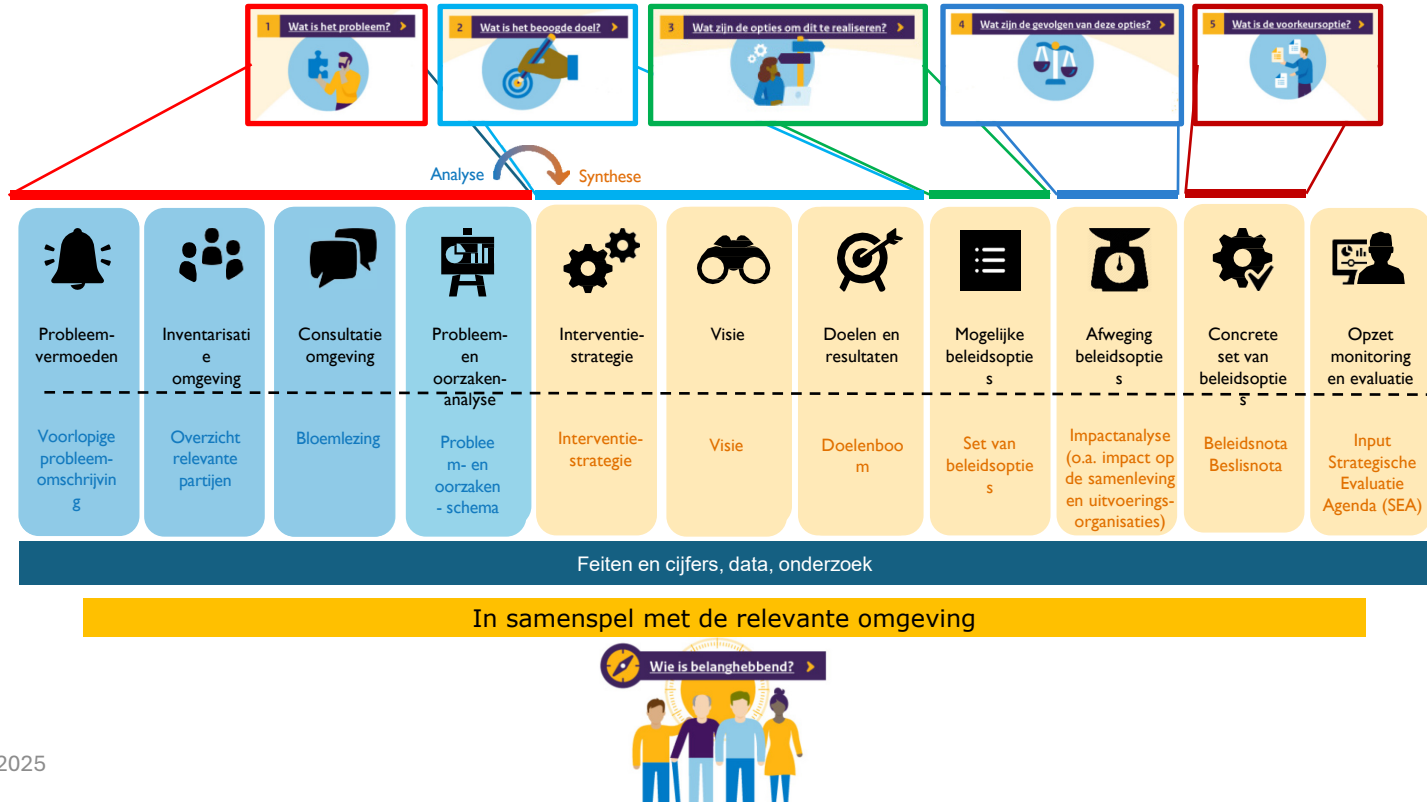
Wie is belanghebbend?

www.Beleidskompas.nl

(website van KCBR, waar naast Beleidskompas ook het hele draaiboek voor regelgeving is te vinden)

Een proces dat de hoofdvragen van het Beleidskompas verbindt met een omgevingsgerichte aanpak en procesregie / projectmatig en programmatisch werken

Spagaat beleidsmedewerker op Bestuursdepartement

Beleidsmedewerkers geven aan:

- 'Het is zoveel, ik zie door de bomen het bos niet meer'
- 'Ik moet een oplossing uitwerken terwijl ik weet dat dit niet echt een oplossing gaat zijn.'
- 'Ik moet een oplossing uitwerken terwijl het probleem dieper gaat.'
- 'Ik moet de komende maand vier beleidskompasjes doen.'
- 'Ik wil de omgeving betrekken maar heb daar geen tijd voor.'
- 'Ik moet het in mijn eentje doen.'
- 'Ik heb een advies gemaakt met methodiek Beleidskompas, maar in lijnsturing haalt mijn advies het niet en moet het aangepast naar voorkeur van politiek.'

- Bij JenV werken veel experts die kunnen adviseren en je verder op weg kunnen helpen met een beleidstraject.
- In principe is het altijd mogelijk om te kijken waar je staat in de beleidscyclus en te duiden met wie, in welke mate en op welke manier je de leidende vragen voor beleidsontwikkeling uit het Beleidskompas al hebt doorlopen.
- Hoe kun je onder politieke- of tijdsdruk toch de juiste volgende stappen zetten?
- Of je nu start, al middenin een traject zit of juist de evaluatie moet vormgeven: de experts geven je grip, richting en tempo.

- Opgavegericht werken met Beleidskompas
- Gedrag + Doenvermogen
- Burgers Betrekken
- Kenniscoördinatoren
- Beleidseffectiviteit
- i-ambassadeur
- Actieve openbaarmaking
- Uitvoeringstoets en invoeringstoets

- De experts zijn individueel benaderbaar voor hulp (via de aangegeven mailadressen in flyer).
- Ook is het mogelijk dat het expertiseteam met jou samenkomt in een bijeenkomst om je zo verder op weg te helpen met jouw dossier. Daarvoor kun je mailen naar JenVbredewerkagenda@minjenv.nl

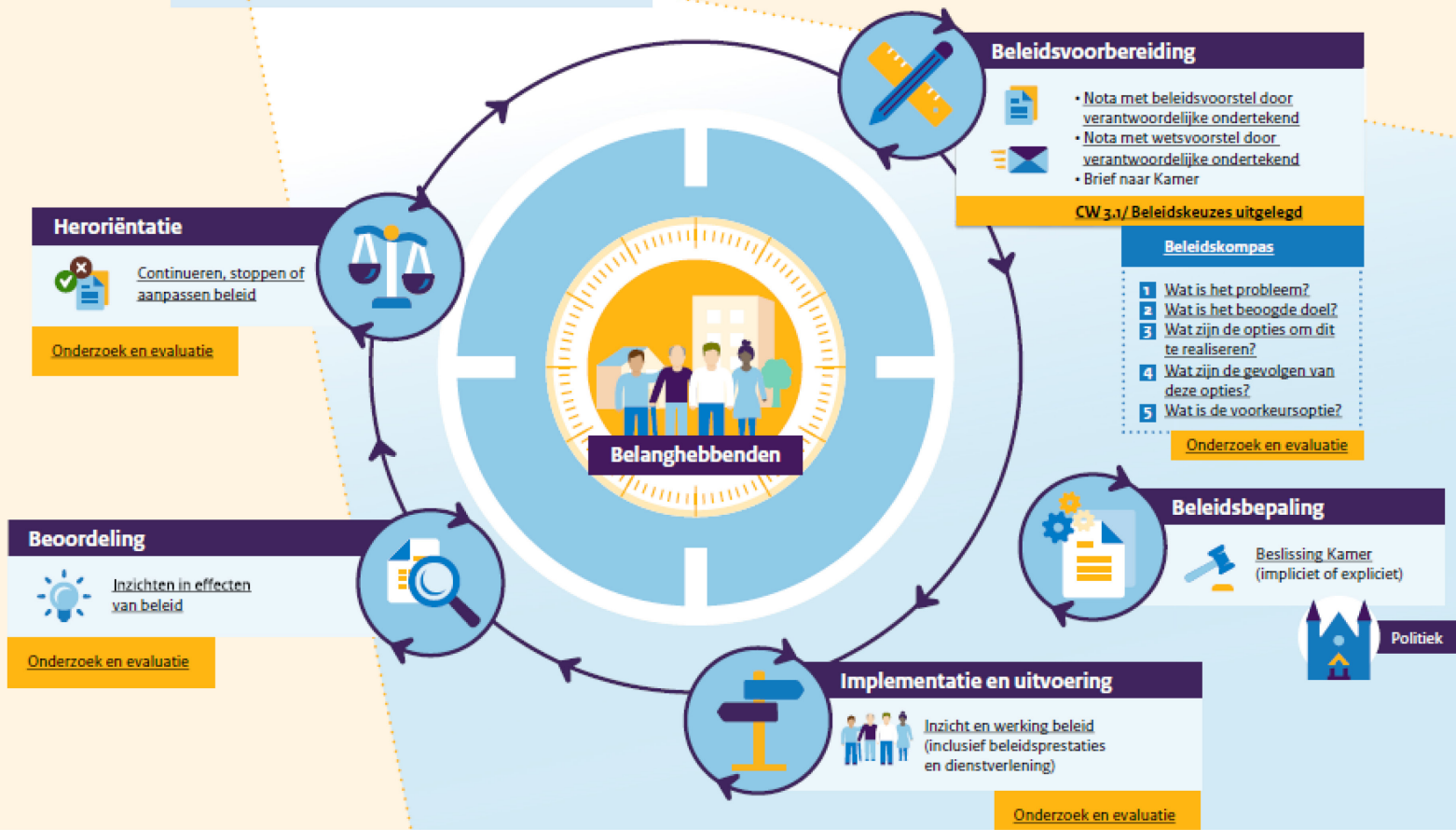
Agendavorming

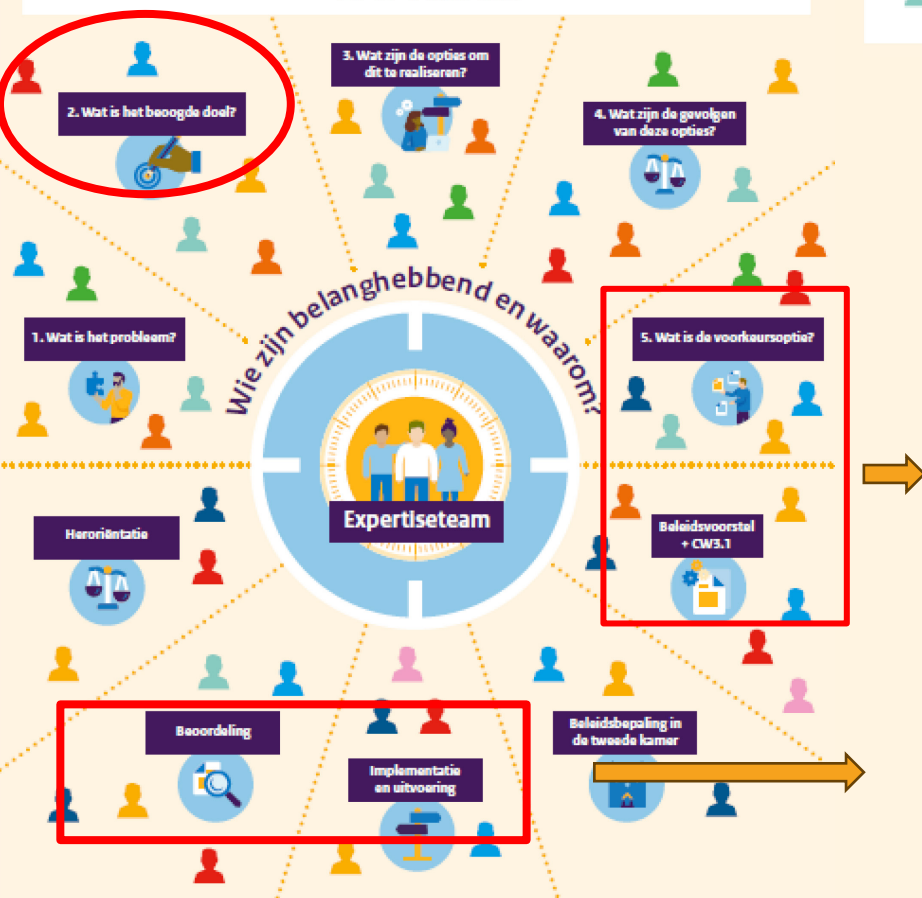
Politiek

Strategische Evaluatie Agenda (SEA)

De fases

- PPAC opgavegericht werken met beleidskompas (PPAC)
- Gedrag + doenvermogen (gedragsdeskundigen)
- Burgers betrekken
- Kenniscoördinatoren

- i-ambassadeur
- Beleidsdoelmatigheid (BEZ)
- Actieve openbaarmaking
- Uit- en invoeringstoets

Beleidsdoelmatigheid BEZ

2. Wat is het beoogde doel?

Beleidsvoorstel over de voorkeursoptie geeft de verwachte doeltreffendheid aan

Monitoring en beoordeling of door de ingezette maatregelen inderdaad het doel is bereikt (SEA).

Doelen

- Zo formuleren dat je kan monitoren en onderzoeken of ze behaald zijn

SMART

Voorbeeld uit de strategische evaluatie agenda:

Subthema Bijzonder strafrecht – corruptiebestrijding

Het beoogde doel van corruptiebestrijding is optimale weerbaarheid van (overheids)organisaties en ambtenaren/werknemers, een integere overheid en integere private sector, meer vertrouwen in het goed functioneren van de overheid met een vroege detectie van corruptiesignalen, terwijl alle vormen van corruptie strafbaar zijn en passend worden bestraft.

Wanneer is er sprake van optimale weerbaarheid van (overheids) organisaties? En hoe ga je dat in kaart brengen?

Subthema Bijzonder strafrecht – corruptiebestrijding

Operationaliseren 'optimaal weerbare (overheids)organisaties en integere overheid'

- Welke organisaties betreft het?
- Waar voldoet een weerbare organisatie aan?
- Indicatoren voor de resultaten (op verschillende niveau's):
 - Niveau mate waarin NL corrupt is
 - Niveau van maatregelen zijn getroffen
 - Niveau van waaneming van effect van de maatregelen
- Wanneer wil je welke resultaten bereikt hebben?

Preventie:

In 2028 hebben alle overheidsorganisaties bij 80% van de high-risk processen (inkoop, vergunningen, subsidies, toezichthandhaving) een actuele integriteits-risicoanalyse (niet ouder dan uit 2025) en op basis daarvan checks ingebouwd die ook aantoonbaar worden uitgevoerd.

Monitoring + evaluatie SEA

Bijvoorbeeld 5 pijlers;

1. preventie
2. detectie en control
3. strafbaarstelling en passende bestraffing,
4. leren en verbeteren
5. cultuur

SMART

Beleids-effectiviteit FEZ

De fases

- PPAC opgavegericht werken met beleidskompas (PPAC)
- Gedrag + doenvermogen (gedragsdeskundigen)
- Burgers betrekken
- Kenniscoördinatoren

- i-ambassadeur
- Beleidsactiviteit (FEZ)
- Actieve openbaarmaking
- Uit- en invoeringstoets

Actieve Openbaarmaking

Afdeling Beleid, Strategie en Informatie (BSI)

- Isabelle Teunissen
- Marloes Roijackers
- Rosa van der Gaag

Rijksoverheid

Directie Openbaarmaking

Optimale
transparantie (Woo)

Samen tijdig
realiseren

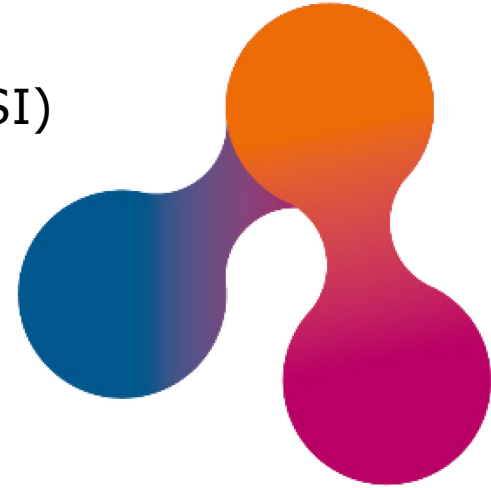
Elke dag
(een beetje) beter

Voorstellen

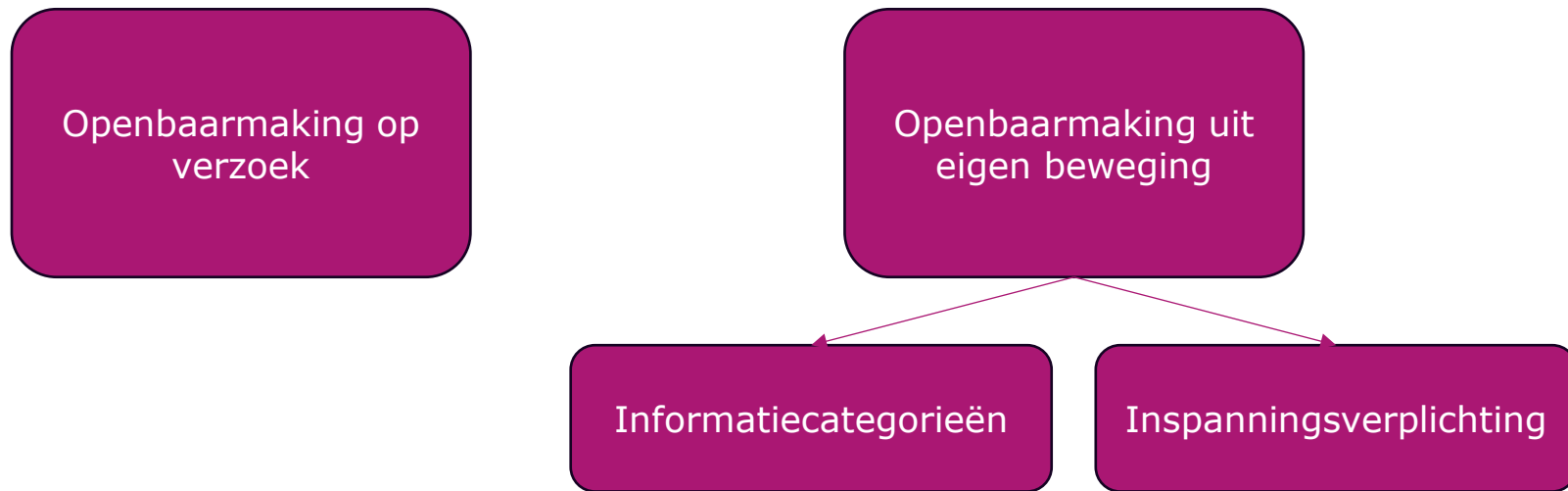
Afdeling Beleid, Strategie en Informatie (BSI)

- > Isabelle Teunissen
- > Marloes Roijackers
- > Rosa van der Gaag

Wet open overheid (Woo)

Afwegingskader actieve openbaarmaking

Waarom publieke informatie openbaar maken?

Komt het in aanmerking voor openbaarmaking?

Zijn er uitzonderingen van toepassing?

Waarom publieke informatie openbaar maken?

- > Welk doel wordt bereikt?
- > Op welke manier wordt voldaan aan de behoefte van de burger?
- > Onderscheid met art. 68 GW

Komt de informatie in aanmerking voor openbaarmaking?

veel	Actief openbaar maken: Het vergt weinig inspanning om informatie openbaar te maken én er is veel belangstelling in de samenleving voor de informatie.	Actief openbaar maken, tenzij: Het vergt veel inspanning om informatie openbaar te maken, maar er is ook veel belangstelling vanuit de samenleving. Denk na vanuit welk motief de informatie openbaar gemaakt wordt en welke timing en vorm daarbij past.
belangstelling		
weinig	Overweeg om actief openbaar te maken: Overweeg om de informatie actief openbaar te maken wanneer er weinig belangstelling is voor de informatie, maar het ook weinig inspanning kost om de informatie openbaar te maken.	Niet actief openbaar maken: Als er veel (onevenredige) inspanning voor nodig is om de informatie openbaar te maken en er weinig belangstelling voor is, maak de informatie dan niet actief openbaar.
	weinig	veel

Processen en informatie

Procesflow, Afwegingskader
& more:

[Connect pagina- Actieve Openbaarmaking](#)

Nieuwsgierig naar
Openbaarmaking?

Volg ons via
JenV Connect - Actieve
Openbaarmaking

of mail naar:
beleid.do@minjenv.nl